

Besluit van de Vlaamse Regering houdende het verlenen van instemming om af te wijken van de voorschriften van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen' op verzoek van de stad Antwerpen

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, artikel 2.2.18.
- Het besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 1997 houdende definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2003 houdende definitieve vaststelling van een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en het besluit van de Vlaamse Regering van 17 december 2010 tot definitieve vaststelling van een gedeeltelijke herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd, voor wat de bindende bepalingen betreft, bij decreten van 17 december 1997, 19 maart 2004 en 25 februari 2011.

Vormvereisten

De volgende vormvereisten zijn vervuld:

- Het College van Burgemeester en Schepenen van de stad Antwerpen verzocht op 2 oktober 2020 de bevoegdheid te delegeren voor de opmaak van een gemeentelijk rup 'Maritieme Campuse Antwerpen' waarmee de bestemmingen van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) 'Afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen' worden gewijzigd. Het delegatieverzoek houdt aldus een afwijking in van een gewestelijk GRUP.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op de volgende motieven:

- Met de opmaak van het gemeentelijk RUP 'Maritieme Campus Antwerpen' beoogt de stad Antwerpen, overeenkomstig de collegebeslissing van 2 oktober 2020, het versterken van de grootstedelijke structuur ter hoogte van het voormalige Petroleum Zuid, aansluitend bij de ontwikkeling van Blue Gate.
- Het projectgebied aansluitend bij Blue Gate wordt voorzien als een zone met een flexibele stedelijke structuur met verschillende functies. De doelstelling is om vanuit Antwerpen diverse Europese- en wereldspelers actief te betrekken in de toekomst van de scheepsvaart en te gaan groeperen rond één ambitieus maritiem campusmodel.
- Maritieme Campus Antwerpen of MCA profileert zich als een toonaangevend centrum voor onderzoek en ontwikkeling met een specifieke focus op duurzame en innovatieve scheepsvaart gerelateerde producten, processen, diensten, technologieën en (maak)industrie. De locatie aan de Schelde is ook voor een aan scheepsvaart gerelateerd pro-

gramma een geschikte locatie en laat toe om het maritieme karakter ook als beeldkwaliteit in te zetten. Zo draagt een stedelijke gemengde invulling bij aan de opwaardering van deze zuidelijk rand van de kernstad.

- Meervoudig intensief ruimtegebruik door een gemengd stedelijke ontwikkeling komt bovendien ten goede aan de bredere context: investeringen in nieuw openbaar vervoer en een duurzame modal split worden haalbaar. Op mobiliteitsvlak is de Schelde een gedroomde connectie (watersnelweg) naar de havengemeenschap, voor personenvervoer als onderdeel voor een betere modal split.
- Naast kantoren en labo's wordt er ook gestreefd naar productie van waterstoftechnologie en andere propere brandstoffen, bouwen en testen van prototypes en onderdelen, en de implementatie van nieuwe technologieën welke moeten leiden naar een meer performante, duurzame scheepvaart. Ook hier is de aanwezigheid van water en de potentie tot watergebondenheid optimaal en cruciaal om het testen, bouwen en implementeren van nieuwe, duurzame scheepvaarttechnologie maximaal te ondersteunen.
- MCA moet een zenuwcentrum worden voor innovatieve projecten en verschillende maritieme spelers, overheden en onderwijs samenbrengen op één locatie. Verregaande samenwerkingen met verschillende kenniscentra, innovatieve start-ups en spin-offs maken integraal deel uit van deze ambitie.
- In het voorliggende campusmodel gaat men een samenwerking aan met private en publieke partners alsook met verschillende onderwijsinstellingen. Naast ondernemings specifieke werkplaatsen zet men onder meer in op Research & Development (R&D) faciliteiten, co-creatie, incubatiefuncties en ateliers voor startende maakindustrie. De locatie aan het water schept wederom potenties om de vermelde activiteiten efficiënt en optimaal gebruik te laten maken voor het onderzoek en ontwikkeling van nieuwe, duurzame scheepvaarttechnologie.
- Daarnaast is de locatie voor MCA een belangrijke factor omdat er ook R&D (met eventuele geluidshinder) en Seveso bedrijven zijn toegestaan op de site. Dit sluit de vestiging van een dergelijke maritieme campus in een puur stedelijke context uit. De combinatie van een plaatsbehoefte met veiligheidsperimeter en watergebonden karakter heeft tot de doordachte locatiekeuze geleid ter hoogte van de Benzineweg.
- De stad Antwerpen onderschrijft benevens het innovatieve, water gerelateerde karakter van de Maritieme Campus de inzet van meervoudig, intensief ruimtegebruik van deze gemengde stedelijke ontwikkeling. In een gelaagd campusmodel wordt een spectrum van scheepvaart gerelateerde activiteiten gaande van maritieme diensten, kantoren, kenniscentra tot R&D, productieve start-ups en maakateliers met het water als proeftuin geclusterd tot een synergetische hub. Het project laat ruimte om voldoende diepgang te creëren in het aantrekken en faciliteren van zowel lokale als internationale (wereld-)spelers inzake uitbouw van nieuwe, duurzame scheepvaarttechnologie. De mogelijke inplanting van Seveso-gerelateerde activiteiten zoals inzet van waterstoftechnologie sluit daarenboven een puur stedelijke context uit.
- De stad Antwerpen zal bewaken dat de uitbouw van kantoren, kantoorachtigen en labo's ter plaatse een duurzame mobiliteitsafwikkeling voorstaat. In het planproces wil de stad daarom randvoorwaarden inbouwen die een duurzame modal split beogen. Dit zal voorop staan als één van de ambities in de op te maken startnota en in het vervolproces doorvertaald worden. De geplande ontwikkeling van een tramhalte grenzend aan Blue Gate wil daar alvast op inzetten.
- Het voorziene projectgebied is gelegen binnen het grootstedelijk gebied Antwerpen, deelgebied regionaal bedrijventerrein Petroleum Zuid' en is in het gewestelijk RUP Afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen bestemd als "specifiek regionaal bedrijventerrein met watergebonden karakter". De stedenbouwkundige voorschriften bevatten bepalingen in zake de toegelaten activiteiten, waardoor de ontwikkeling gericht wordt op grootschalige bedrijfsactiviteiten die bijvoorbeeld kantoorachtigen uitsluiten. Daarnaast bevatten de stedenbouwkundige voorschriften verplichtingen in zake het gebruik van water voor de ontsluiting of voor de bedrijfsvoering als proceswater. Het beoogde

project is weliswaar gerelateerd aan de maritieme functie en dus aan water, maar beoogt niet het gebruik van water zoals opgenomen in de stedenbouwkundige voorschriften. Om de beoogde ontwikkeling mogelijk te maken is aldus de opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan nodig om de toegelaten activiteiten te verruimen en een meer stedelijke en gemengde ontwikkeling mogelijk te maken onder meer voor onderzoeksactiviteiten in kantoorachtige gebouwen en anderzijds ook voor de relatie met de Schelde. Ook voor dit laatste aspect wordt een verruiming van de mogelijkheden beoogd.

- De beoogde stedelijke ontwikkeling is niet in strijd met de visie op het grootstedelijk gebied Antwerpen en is in overeenstemming met de opties in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen voor meervoudig en intensief ruimtegebruik en het ondersteunen van stedelijke mobiliteit. De ontwikkeling van een Maritieme Campus maakt het mogelijk om dit stadsdeel in het zuidelijk deel van het grootstedelijk gebied verder te ontwikkelen als een volwaardig onderdeel van het stedelijk gebied, waarbij optimaal gebruik gemaakt wordt van de ligging aan de Schelde en de aanwezigheid van het water, zonder het aanbod aan watergebonden bedrijventerreinen in de grootstedelijke context te hypothekeren.
- Dit gemeentelijke planproces ondersteunt de ambities opgenomen in het regeerakkoord 2019-2024 van de Vlaamse Regering om geen bijkomende onverharde ruimte in te nemen en de stedelijke structuur te versterken binnen de bestaande mogelijkheden van de bebouwde ruimte.
- Voorliggende instemming tot afwijking heeft betrekking op het meest westelijk gelegen deel van het gebied bestemd als 'specifiek regionaal bedrijventerrein met Watergebonden karakter, Petroleum Zuid' zoals aangegeven op onderstaande figuur. Het gebied heeft een oppervlakte van ruim 5 hectare.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:

- Het besluit van de Vlaamse Regering houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen' van 19 juni 2009 en latere wijzigingen.

Initiatiefnemer

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Artikel 1. Instemming wordt verleend met het verzoek van het College van Burgemeester en Schepenen van de stad Antwerpen om af te wijken van de voorschriften van het gewestelijk RUP 'afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen, deelgebied regionaal bedrijventerrein Petroleum Zuid'.

De instemming heeft betrekking op de percelen zoals grafisch weergegeven in het verzoek van de stad Antwerpen van 2 oktober 2020.

Ter hoogte van de overlap met het deelgebied 'regionaal bedrijventerrein Petroleum Zuid' zal na de definitieve vaststelling van het gemeentelijk RUP 'Maritiem Centrum Antwerpen' de voorschriften 'regionaal bedrijventerrein' en bedrijventerrein met watergebonden karakter van het gewestelijk RUP, deelplan 'regionaal bedrijventerrein Petroleum Zuid' integraal worden opgeheven.

Artikel 2. Aan de stad Antwerpen wordt de planningsbevoegdheid gedelegeerd voor de opmaak van een gemeentelijk uitvoeringsplan 'Maritieme Campus Antwerpen' voor de ontwikkeling van een maritiem onderzoekscentrum voor de gebiedsdelen die overlappen met het GRUP 'Afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen' ter hoogte van de voormalige BP-site aan de Benzineweg zoals opgenomen in het verzoek van de stad Antwerpen van 2 oktober 2020.

Artikel 3. De Vlaamse minister, bevoegd voor Omgeving, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR